EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2015.10.28.
COM(2015) 538 final

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE A TANÁCSNAK

a 2006/112/EK irányelv 395. cikkének megfelelően

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE A TANÁCSNAK

a 2006/112/EK irányelv 395. cikkének megfelelően

1. ELŐZMÉNYEK

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv (a továbbiakban: a héairányelv) 395. cikke értelmében a Tanács, a Bizottság javaslata alapján, bármelyik tagállamot egyhangúlag felhatalmazhatja arra, hogy az irányelvben foglalt rendelkezésektől eltérő különös intézkedéseket vezessen be a hozzáadottérték-adó beszedésének egyszerűsítésére vagy egyes adócsalások és -kikerülések megelőzésére. Mivel ezen eljárás a héa általános alapelveitől való eltérésről rendelkezik, ezen eltéréseknek korlátozott hatályúnak és arányosnak kell lenniük.

A Bizottságnál 2015. június 18-án iktatott levelében a Bolgár Köztársaság, a Cseh Köztársaság, az Osztrák Köztársaság és a Szlovák Köztársaság felhatalmazást kért egy a héairányelv 193. cikkétől eltérő intézkedés bevezetésére. Az említett irányelv 395. cikke (2) bekezdésének megfelelően a Bizottság 2015. július 2-án kelt levelében tájékoztatta a többi tagállamot az említett négy tagállam kérelméről. A Bizottság 2015. július 7-én kelt levelében értesítette a a Bolgár Köztársaságot, a Cseh Köztársaságot, az Osztrák Köztársaságot és a Szlovák Köztársaságot arról, hogy birtokában van a kérelem elbírálásához szükségesnek ítélt valamennyi információnak.

Az említett tagállamok arra kérnek felhatalmazást, hogy az adóhatósággal szemben héa fizetésére kötelezett személy tekintetében eltérjenek a héairányelv 193. cikkétől, és az ún. fordított adózási mechanizmust alkalmazzák.

2. FORDÍTOTT ADÓZÁS

A héairányelv 193. cikke értelmében a héa megfizetésére kötelezett személy a termékértékesítést vagy szolgáltatást végző adóalany. A fordított adózási mechanizmus célja, hogy arra az adóalanyra hárítsa a felelősséget, akinek a részére a termékértékesítés vagy szolgáltatásnyújtás történt.

3. A KÉRELEM

A Bolgár Köztársaság, a Cseh Köztársaság, az Osztrák Köztársaság és a Szlovák Köztársaság a héairányelv 395. cikke értelmében azt kéri, hogy a Tanács, a Bizottság javaslata alapján, hatalmazza fel arra, hogy – a csalás elleni küzdelem céljából – a héairányelv 193. cikkétől eltérő különös intézkedésként fordított adózást alkalmazhasson a 10 000 EUR-t meghaladó összegben értékesített árukra vagy szolgáltatásokra.

Ez lehetővé tenné az érintett tagállamok számára, hogy tetszőleges ágazatra, az áruk és szolgáltatások általuk választott bármely típusára, akár az egész nemzeti gazdaság szintjén alkalmazzák a fordított adózást. Ez alapvetően megváltoztatná a jelenlegi szakaszos fizetési mechanizmust, amely egyike a hatályos hozzáadottértékadó-rendszer alapját képező alapelveknek.

4. A BIZOTTSÁG ÁLLÁSPONTJA

Ha a Bizottsághoz a 395. cikk szerinti kérelmek érkeznek be, megvizsgálja azokat annak biztosítására, hogy megfelelnek-e az ilyen kérelmek jóváhagyásához szükséges alapvető feltételeknek, vagyis hogy a javasolt különös intézkedés egyszerűsít-e eljárásokat az adóalanyok vagy az adóhatóság számára, vagy hogy a javaslat megakadályozza-e az adócsalás vagy adókikerülés bizonyos típusait. Ebben az összefüggésben a Bizottság mindig is visszafogott és elővigyázatos megközelítést alkalmazott annak biztosítása érdekében, hogy az eltérések ne ássák alá az általános héarendszer működését, korlátozott legyen az alkalmazási körük, szükségesek és arányosak legyenek.

Eltekintve attól a kérdéstől, hogy a kért intézkedés valóban hatékony módja-e a körhintacsalás vagy más típusú csalások elleni küzdelemnek, illetve általában a héabevétel-kiesés csökkentésének, továbbá eltekintve attól a visszalépéstől, amelyet egy ilyen, teljes mértékben választható rendszer okozna a harmonizáció terén, egy ilyen mélyreható intézkedés meghaladja a héairányelv 395. cikke szerinti eltérés hatályát. A Bizottság már korábban is rámutatott arra, hogy a fordított adózás – jelen esetben minden árura és szolgáltatásra vonatkozóan megengedett – általános és nem differenciált alkalmazása már nem tekinthető a fent említett cikk értelmében vett különös intézkedésnek[1].

Bizonyítani kell, hogy a fordított adózás alkalmazását egy bizonyos csalási probléma indokolja, és hogy a mechanizmus alkalmazása nem lépi túl az illető csalási helyzet leküzdéséhez szükséges mértéket, amiből szükségképpen az következik, hogy az intézkedésnek célzottnak kell lennie. Az mindenképpen kizárt, hogy egy ilyen intézkedést a gazdaság nagy részére, sőt egészére, valamint különböző előállítási és forgalmazási szakaszokra is alkalmazni lehessen.

Ez következik az Európai Bíróság ítélkezési gyakorlatából is, miután a Bíróság úgy döntött, hogy a héairányelv 395. cikke alkalmazásában a hozzáadottérték-adó beszedésének egyszerűsítése vagy egyes adócsalások és -kikerülések megelőzése érdekében hozott intézkedéseknek az általuk kitűzött konkrét cél megvalósításához szükségesnek és arra alkalmasnak kell lenniük, és csak a lehető legkisebb mértékben érinthetik a héairányelv céljait és elveit[2].

Tekintettel a kért intézkedés átfogó hatályára, egyértelmű, hogy az intézkedés hatással lenne a harmonizált héarendszer alapját képező szakaszos fizetés elvére.

A Bizottság továbbá úgy ítéli meg, hogy a héarendszer alapelveinek lényegi megváltoztatásáról a héarendszer reformjával összefüggésben, uniós szinten kell dönteni, nem pedig külön tagállami megoldásokkal.

5. KÖVETKEZTETÉS

A fent említettek alapján a Bizottság ellenzi a Bolgár Köztársaság, a Cseh Köztársaság, az Osztrák Köztársaság és a Szlovák Köztársaság kérelmét.

[1] Ezzel összefüggésben lásd: COM(2015) 214

[2] Lásd például a C-489/09 sz. *Vandoorne NV* ügyet (27. pont)